

c.

EPISTOLA

Sereniſ. ac Inuictiſ. D. Sigiſmundi
Regis Polonie magni Ducis Li-
tuanie Ruſſie Pruſſieqꝫ Dñi ⁊
heredis: Ad Sãctiſ. D. Leonē
X. Põt. Max. ꝺ victoria cõ
tra ſciſmaticos Moſco
uios apud aras
Alexãdri ma
gni par-
ta.

BEatissime pater & Dñe Dñe Clementissime. Post pedum oscula beatorum. Cum nō ignorem m.v. Sanctitatem tum ex pastorali suo debito: tū etiā ex genuina pietate in religionis sacrosancte incrementū magna cum uoluptate audire solere: qñ aliquis Catholicorum Regum aduersus infideles: aut scismaticos inconsutilem Saluatoris nostri tunicam scindentes ac dilacerantes Dei uirtute adiutus aliqd feliciter gerat. Hinc cōuenit ut ego qui Turcum infestum comunēq; Cristiani nominis hostē uicinū habeam: Tartaros etiā aliasq; trāstanaitanas Scithicas gentes numerosas feroces ac infideles humeris meis a nullo Christianorū Principū adiutus solus sustineam. Et preter hos omnes magnū Moschouie ducē cū quo nūc atrocia bella gero sarmatie Asiatice tirānū. Opibus armis equis uirisq; potentē ac multis cōtra alios uicinos suos uictoriis tumentem: blasphemum tamen ac scismaticū Sancte Ro. Ec. infestissimū: hostē insolentissimū habeam huius belli motus & prestitam mihi a deo uictoriā cōtra ipsum pfidū Moschouitā Sanctitati uestre pscribā. Anno etenī exacto fractis: inter nos antea pactis: iuramentoq; firmatis federibus: imemor pstite fidei & spreta iuramenti religione que modica aut nulla in blasphemo & scismatico esse potest dominia mea in magno lituanie ducatu consistentia

exercitu multorũ milliũ equitũ bellatorũ compara to: magna ui machinarũ bellicarũ: tormentorumq; eneorũ subsequente hostiliter inuasit: dumq; arces aliquas graui obsidione premeret: nec propter uali da presidia mea que illic erant proficeret multis si/ cut anno preterito Sanctitati uestre significaueră ex suis in oppugnatiõibus munitorũ locorũ & tumul tuariis preliis amissis: domũ re male gesta nõ absq; grauissimo dolore regressus erat: qui tñ iã alias sibi persuasisset armis opibus: & potentie sue cũcta esse peruia: nec aliquid conatibus suis (in quo tñ de/ ceptus erat) obstare potuisse. Estate demũ ꝓxime exacta tãq ignominiã susceptã damnaq; prioris ex/ peditionis & bellũ non satis prospere anno preteri to ceptum & gestũ uindicaturus: iterũ ualidissimũ exercitũ comparauit in quo plures grauis armatu/ re equites inerãt: nixusq; est me certis castris exuere & precipue castro Smolensko nũcupato. Vt subin de tãto facilius totũ magnũ ducatũ Lituanie aliaq; mea dominia bello atrociori urgere & totã rubeo/ rũ Russiã sui scismatici ritus que dicionis mee est mihi eripere posset: potitus tandem ex adminiculo fraudis arce ipsa Smolensko est de suis plurimis amissis. Subinde uero insolẽtior factus exercitũ au xit: ita ut excederet octuagĩta millia hominũ eque striũ: ausus est sibi polliceri ꝙ iã facile reliqua do/

minia mea opprimere posset. Progredi itaq; aduer/
sus me suum exercitũ usq; ad fluuiũ Beresinam mã
dauit. At ego qui in domino deo recte sperauerim
eundem fluuium exercitũ meũ equitatu & pedita/
tu tormentisq; bellicis bene instructũ magna celeri/
tate traiicere imperaui: hostisq; exercitũ pedẽ refer/
re: ita ut retrocedere coactus est compuli. Et dũ ex/
ercitus hostilis per meũ arceret: Vigesimaseptima
Augusti particulari ꝓlio a meis militibus pulcheri
ma clades eidem hosti inflicta est. Alia iterum ka/
lendis Septembris & ex utroq; prelio plures ac insi
gnes captiui mihi adducti sũt & multi ex hostibus
cesi. Miles autem meus eiusmodi uictoriis quasi
auspicatis ꝓludiis accensus ultro in puguã ruebat.
Equidem uero in presentissima clemẽtia dei & in iu
stitia cause mee cõfidẽs maximam iã de orta uicto
ria securitatem mihi pollicebar: feci magno animo
meũ exercitum procedere & stationibus hostis ap/
propinquare: dumq; hostis sentiret meum exercitũ
sibi imminere Boristenem tũc solito magis exube/
rantem nãdo traiecit. Meus uero exercitus insigni
ter animis ad pugnã preparatis hostem retrocedẽ/
tẽ sequutus est: & similiter Boristenẽ dũ in re tãm
subita & pontis faciẽdi potestas & nauigia ad trãs/
portandũ militẽ deessent ad eam ripe partẽ in qua
iam hostis ordinatis aciebus tormentisq; disposi/

tis cōflictū prestolabatur natādo intrepide transmisit. Et tandem deo auspice qui in se sperantes nō deserit: & cōfundit manus filiorum alienorum die Natali Beatissime uirginis que erat octaua Septembris cum hostibus eisdem feliciter pugnauit totūq; eundem ualidissimum hostis exercitum qui ut premissū est ex octuaginta milibus hominū fuit cōparatus una acie fudit Fugauitq; & tāq; uilissima pecora totis cāpis cū feda strage & multa cede ultra quadraginta millia passuum ante se egit: itaq; supra triginta milia hostium & cesa & sumersa sunt. Castra hostilia plena opulenta preda direpta: & decem precipui duces & satrape & triginta septem Barones Consiliarii primores: officiales autem & armigeri nobiles supra duo milia capti cum signis sui exercitus mihi adducti sūt. De meis uero deo auspice pauci desiderantur. Quamobrem hanc tam insignē & longo tempore memorandā sed nec minus mirandā (quoniam dextera excelsi facta est) uictoriam uestre Sanctitati pro mea in ipsam summa & eximia deuotione cognitam esse uolui: ut San. V. ex eadem iocundum atq; alacrem animum cōcipiat: mihiq; suo deuotissimo filio gratuletur. Quando quidem pro Sacrosancta religiōe: proq; sede Apostolica: & San. v. decore ad ea que factu sunt possibilia semper sum paratus. Collocaui nāq; magnā

ſpem & confidentiam in V. San. erga me regnūq; meum clementia. Quoniam uero hoſtis ipſe adeo ſuperbus & obſtinatus exiſtat neceſſe eſt ut tanto ſtu diosius ipſum ſine intermiſſione perſequar: & bello urgeam ne tam cito uires recuperet ac reparet: quā doquidem non priuatam meam & regni mei rem nunc ago: ſed tocius Chriſtiane reipublice: ne tam ualidus hoſtis Saſcroſan. Ro. Eccle. inimicus: quandoq; aduerſus ſanctam Eccleſiam pro ritu ſuo falſo blaſphemo & ſciſmatico inualeſcat. Et ut hec mea geſta que mihi ex miſericordia dei felici ter euenerunt audacter V. San. ſcribo: ſic etiam ſem per audire cupio: ut Sacroſan. Ro. Ec. uniuerſalis ſtatus omni felicitate preſulgeat: atq; ut V. San. in columem & longeuam felicēq; uitam cum Reuerē diſſimis Patribus Sancte Ro. Ec. Cardinalibus du cat. Oratorem autem meum & res meas una mecū V. San. comēdo: qui quidē orator meus V. San. tā ea que geſta ſunt: quoniā & gens & loca in quibus geſta ſunt hec ſibi cognita exiſtunt: quam alia e mē te mea planius exponet. Datū in Caſtris circa Bo riſouo decima octaua Septembris. Anno domini Milleſimo quingenteſimo quartodecimo.

